

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XII

Reus Dijous 6 de Maig de 1897

Núm. 3.259

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes . . . . . P. 25.
a provincies trimestre . . . . . 3'00
Extranjer y Ultramar . . . . . 4'00
Anuncis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals
librerias d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Centro vitícola del Vallés

Arboricultors, Viticultors y Propietaris en general

Destrució completa de tots los Insectes paràsits ó vegetals que perturban lo bon desenrotll de las **Vinyas y Arbres fruyters.**

SULFURAL.--Patent Joan Jarrijou.

Destrució radical del Oldum, Black-Rot, Antracnosis, Piral, Altisa en las vinyas y la Oruga, Negrilla, Cúchs, Polls etc. en los fruyters.

EXIT SEGUR Y GARANTIT.

Demànisse los Prospectes que s' envian gratis, a

VIUDA Y NEBOT DE ANTON DELMAS

DIRECCIÓ GENERAL
Ponent 61

SUB-DIRECCIÓ
Mar 46

BARCELONA VALENCIA

CASA FUNDADA EN 1860

Representant en la provincia de Tarragona: **DON PERE FABREGAS.--Tarragona.**

SE RETRATA
TOTS LOS DIAS, FESTIUS Y
LS LABORABLES A PE-
TICIO.
NOVAS FOTOGRA-
FIAS EN CO-
LORS. OPERA tots
LOS DIUMENGES.

TORRES, FOTOGRAFO
Passeig de Mata, 12,
REUS
las de despaig tots los festius.

TRASLADO

La molt antiga y acreditada Papeleria y Fábrica de capsas de cartó, de la Successora de Joan Ferré y Vergés, que s' trobava situada en lo carrer de Sta. Anna, núm. 6, s' ha traslladat a la Plassa de la Constitució núm. 13.

L' ADVOCAT

RAMON VIDIELLA BALART

ha traslladat son despaig al pis primer de la casa número 68 del Arrabal de Santa Ana d'aquesta ciutat.

SECCIÓ DOCTRINAL

Lo proces anarquista

La par mes trista de la sentència recayguda en lo sumari instruhit arrans lo crim del carrer de Cambis Nous de la ciutat dels Comtes, a la matinada d'ans d'ahir se va cumplir degudament y la premsa d'informasió en sas numeros de la nit del mateix dia y en las edicions d'ahir, nos la relata ab los mes petits detalls, com si realment al lector li fes falta l'averiguar la cara que posavan los condemnats devant lo piquet dels soldats y l'estat d'anim en que s' trovan en los moments d'agonia com molt menos en que un

d'ells després de la segona descàrrega se l' tingueren d'arrematar en lo tret de gracia.

En altres tristes ocasions com aquesta ja ho hem dit als nostres lectors que era inútil que busquessin en Lo Somatent detalls de aquestes tragedias que ns apeserán més que a ningú, y per las que no havém may escrit cap prólech. Lo que comensa per la glorificació en un retrato y una biografia, que s' ven a cinch cèntims per la Rambla, te un natural desenllas en los fossos d' una fortalesa, després d' una vida de sufriments en los presons del carrer d' Amalia ó en los Dochs, y d' un martiri que dura tota una generació en molts pissets pobres dels barris obrers de Barcelona. Las darretras energias del sentenciats a mort valen encare molta moneda als que, fentse humanitaris avuy, los patriotas demà, escrigueran ahir lo primer rodolí de l' anca que terminarà més endavant, sino als glacies de Mantjuich, als de qualsevol altre fortalesa d' Espanya, ó, si l' atentat no te la resonancia del del carrer dels Cambis, al pati dels Codrers de la presó de Barcelona. Pobres serém tota la vida si hem de mercadejar ab las grans desgracias de la humanitat.

Lo que se ns escapa dels nostres llabris en dias com lord' ahir es una oració per los que han pagat ab ta vida sos extravios y una altra per los malaventurats que no han arribat a comprendre que en lo teler de la premsa s' hi poden teixir totas las desventaras de la patria, com en los gresols d' un bon govern s' hi fondrian facilment tots los esbojarraments de la humanitat que, sense ideals polítics ni de patria, han atacat follament lo únich que se salvará sempre per tot arreu: l' iastint a la propietat y l' de la propia conservació.

Ni als diaris ni als governants han volgut may aturar cristianament la propaganda anarquista. Los uns han vist en aquesta una bona beta per explotar; los altres no l' han perseguida ab ira ni l' han previnguda ab amor, fins que ha fugit de la venjansa contra ls particulars pera urpejar als que van galonejats a las professons y a las parades. Lo mal estar dels obrers l' han deixat a carrech de las Confederacions de Sant Vicens de Paul y de las germandats que ls mateixos obrers se forman y que tenen do plegar precisament en las épocas de grans calamitats, perque una pesseta de mesada, per bé que s' administri no arriba en lloch.

Avuy ja no se sent l' expelech de las descargas de Montjuich y a la Rambla tot es alegria. A Barcelona no ha pesat res. Cinch cors que batagavan furiosos contra la humanitat, s' han comensat a rodri al cementiri nou, a pocas passas de tants com lo dia de la professó de Santa Maria batagavan riallers esperant la arribada dels gegans ó l' pas august de la Custodia.

Tots se van podriut sota de Mantjuich, reclosos en un tancat de trenta pamps en cuadro. En no disposant d' una fortuna mol grossa, burgesos y treballadors tots som iguals al i.

Y ls que estraviaren als uns y ls que foren causa de la mort dels altres, esperavan lo diumenge vinent ab lo llapis als dits y la pata dels empresaris sobre la carretera pera anar apuntant las picas que ha preso lo Saltarin ó si han hagut de posar banderillas de foch a una altra bestia que ha sigut la deshonra de la devesa d' un duch ó d' un marquès dels que are s' estilan.

Los que s' llenzan a mar primer que ningú pera salvar als que s' ofegan; los que després de treballar deu horas, se posan a la espona del llit dels malalts pera que sas mares ó germans pugan descansar fins a miija nit, fent vida de carrer, estavan desconeputs pochos anys enrera. Per sorri la cangrena no entrá en sis famíllas, que segueixen essent un bon mirall.

Per aixó no desesperém de que s' pugua ofegar la mala lleivor del anarquisme que un mal vent nos ha dut de fora. La forsa de la honradesa dels mateixos obrers farà l' miracle. May los procediments de la premsa, que ni respecta la magestat de la mort, ni ls rigors de las autoritats si no van acompanyats d' altres disposicions previsoras.

També s' hi estavan los cinch anarquistas fusellats, ans d' ahir ab la cara riallera quan los gegans s' acostavan. També n' havian sigut de petits y també n' havian vistas de professons aquí ó en los seus pobles.

Per qué, donchs, la enjegren la bomba al carrer d' Arenas? Era sa sola maldat ó hi té la humanitat part de culpa?

Passaren de la primera comunió a la darrera sense las sotragadas de la miseria, sense las propagandas que s' havian tingut d' evitar, sense la temptació d' una aureola del martiri?

Qué hi dirém nosaltres!
Reclosos en una vida de serietat y d' amor al pro-hisme, de las missas que s' resan en l' altar del periodisme no n' sabém casi res. Ni sabém quan nos hem d' agenollar, ni quan nos havém de posar drets. Ni quan nos havém de picar lo pit ni quan es hora d' eixir a fora. Hi aném venuts en aquest convent, pero venuts y tot, estém segurs de que no contribuim en res ni per res als mals de la humanitat.

La hora universal

Ja hem donat compte a nostres lectors de la nova divisió del temps proposada per la comissió oficial nombrada al efecte a Fransa. Lo dia complet tindrà vintiquatre horas, la hora cent minuts y l' minut cent segons.

Una nova qüestió preocupa ara a nostres veïns, y es la d' evitar que a cada pais tingui una hora, distinta, donants lloch a contusions constants, de las quals eran bon exemple lo del llach de Constanza, que banya cinch nacions, Suissa, Baden, Baviera, Wurtemberg y com cada pais tenia sa hora, l' horari dels barcos que recorren lo llach era d' una complicació pasmosa.

Los Estats Units proposaren una hora única en tot lo globo, pero aixó s' estrellá devant las costums establertes; alavors proposaren, y tothom acceptá exclusió feta de Fransa, Espanya y Portugal, dividir lo globo terrer en 24 usos, algo aixís com una taronja de 24 grillons, y acceptar pera cada un una mateixa hora existint per tant, en tot lo globo vintiquatre horas normals, corresponents a 24 meridianos ideals separats 15 graus un del altre, y essent, per tant, una hora justa la diferencia entre dos zones contiguas.

Seguint aquest sistema, a Euroqa no hi hauria més que tres horas diferents, la de la Europa occidental, A que concorda prácticament ab la de Greenwich; la de la Europa central, que adelantaria una hora sobre la primera, y la de la Europa oriental, que adelantaria dos horas.

La cuestió d' Orient

París 4.

Comunican de Berlín que 'l text de las correspondencias y telegramas, presentan la situació militar de Grecia en estat deplorable.

A Atenas hi ha 18.000 reservistas sense armes, municions ni equips.

Tots los dipòsits d' administració militar están buytos.

També falten granadas y municions pera la artilleria.

Se fabrican cartutxos pero com no n' hi ha gayres s' han fet encàrrechs per major a Austria, y 's tem que 'l Govern austriach s' oposi a la entrega de dits perretxos.

A Corfú s' han concentrat 2000 reservistas, pero no tenen calsat pera entrar en campanya.

Un telegrama de Larissa diu que las tropas turcas están possehidas del major entusiasme y demanan que 's prengui la ofensiva contra l' exercit grec.

Los presoners itelians que 's troban en poder dels turchs declaran que las tropas gregas demostraren gran valor en lo primer topament y després se retiraren sens resistencia, tot fou una desbandada general y un pánich inmens.

Un telegrama d' Atenas diu que 'ls grechs segueixen ocupant una plassa situada a 60 kilòmetres al noroest de Farsalia é intentan resistir l' avans de la divisió turca que vé de Xicalo.

Segueixen las tropas gregas defensante y 's creu a Atenas que avans de tres dias intervindrán las potencias.

Se creu també que la escuadra realisarà algun acte sensacional.

Un telegrama de Constantinopla diu que la opinió predominant en aquella capital es demanar que segueixi la guerra.

En molts circuls patriòtics se sosté que no deu sentirse parlar de pau fins que la bandera otomana floti a Atenas.

Se nota molta intransigencia y no s' admet de cap modo cap armistici ni un arreglo en los termes que podian haverse posat al principi.

Tolhom entén que Turquia deu conservar la Tersalia y exigir una forta indemnació de guerra ab una seria garantia que pot consistir en la escuadra grega.

Si las potencias volen intervenir y troban exageradas aquestas exigencias, Turquia responderá que aná a la guerra a la forsa y sols quan Grecia invadi la frontera y cuan sens cap declaració previa entreren los grechs a Candia y sos barcos feren foch contra dominis del sultá.

Dihén los turchs que Tesalia s' conservarà pera Turquia perquè ja fou seva y sols la perdé per una combinació diplomática en 1876; pero ara la han reconquistat los turchs, al preu de sa sanch.

Un despaig de Constantinopla que 'l ministre de Negocios extrenjers del Sultá ha dirigit a sos representants en las Cortes d' Europa, diu que segons telegramas rebuts del comandant del cos d' exercit de Janina, Louro ha sigut ocupada per las tropas otomanas.

Los turchs han enviat considerables reforsos é intentan un nou atach de Nelestino.

Un despatx rebut per «The Times» diu que 'ls turchs en lo combat del primer de Maig devant de Nelestino lograren establir una bateria.

«The Daily Chronicle», afecte a la Cort d' Atenas, diu que al costat de Turquia han combatat alguns militars de graduació alemanys y russos.

Lo fet, afegeix aquell periòdic, es innegable, puig que entre los cadavres abandonats en lo camp de batalla a Velestino se trobá un comandant alemany y dos oficials russos.

«The Standard» publica un despatx d' Atenas anunciant que 'ls pagesos asaltaren y saquejaren lo palau residencia del príncep hereder de Grecia.

Segons un despatx que publica «The Daily Telegraph» está fora de dupte que en la batalla de Velestino los turchs foren rebutjats per las tropas helénicas, ab perdua de 600 homes.

Ha rebut ordre lo coronel Vassos de presentarse a Atenas ab 13 quefes més del exercit grec a Creta.

Lo Govern d' Atenas preté justificar aquesta mida en la necessitat de quefes y oficials pera la organizació del exercit.

Los representants de las potencias han conferenciat ab los principals quefes cretenses, y 'ls han promés que 's concedirá una plena autonomia a Creta y 's deixarà pera ser confirmat per la Assamblea lo nomenclament de Gobernador d' aquella isla.

A Constantinopla s' afirma la creencia de que la guerra pot darse per acabada.

Los turchs se retiran de la frontera grega, lo que indica que está próxima la pau.

Lo rey de Grecia s' troba malalt del cor, haventli aconsellat los metjes que vagi a Milo ó a Syra ab l' objecte de restablirse.

CRÓNICA REGIONAL

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS

del dia 5 de Maig de 1897

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d' observació	BARÓMETRE aneroide	GRAU d' humitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER particular
9 m.	754	69	0'0	5'3	Ras	
3 t.	755	71				

HORAS d' observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	
	Maxima	Minim.	Term. tipo	direccio	classe	ca n
9 m.	Sol. 32	10	16	0.		0'3
3 t.	Sombra 20		28	0.	Cumul	1'3

ELECCIONS

Los comités possibilista y fusionista y 'l consell regionalista d' aquesta ciutat invitan a sos respectius correligionaris a que acudeixin desde avuy totes las nits al «Círculo Republicano Histórico», carrer de Sant Salvador núm. 12, al objecte d' organitzar los treballs preparatoris de las próximas eleccions municipals.

Reus 6 Maig 1897

Per lo Comité Possibilista, Emili Briansó.—Per lo Comité Fusionista, Joseph M. Borrás.—Per lo Consell Regionalista, Pau Font de Rubinat.

En lo Círculo Republicano histórico, tingé lloch ahir nit la reunió general, prèviament convocada, dels partits coaligats, fusionista, possibilista y regionalista, pera la designació y proclamació dels candidats a regidors pera la próxima renovació bienal de la Corporació Municipal.

Ocuparen la presidencia las dels tres partits coaligats, D. Emili Briansó, D. Joseph M. Borrás y D. Joseph Gambús en ausencia de D. Pau Font de Rubinat. Entre la numerosa concurrencia que omplia 'l gran saló d' aquell casino, regnava y 's manifestava la major animació pera anar y vencer en la próxima lluyta electoral, al objecte de treure de las urnas las personas que essent garantia d' acert, treguin la administració municipal del ensopiment en que viu avuy y tornin al càrrech sempre honorós de regidor la dignitat que 's mereix y a la ciutat de Reus la confiança en sos representants.

A la hora en que escrivim las presents ratllas per arribar a la edició d' avuy, 'ns es encara impossible donar a conèixer la candidatura que havia de resultar de la reunió d' ahir.

Nostre estimat y bon company la *Revista Gallega* de la Corunya, al parlar en son darrer número de la «Assamblea Catalanista» celebrada a Girona, reproduheix traduhit al castellá, ab mes benivolencia que justicia, l' article «Travallém» que nostre bon company senyor Colom en sa qualitat de Director de LO SOMATENT, enviá a *Lo Geronés*, en prova d' adhessió als acorts que en la Assamblea 's prenguessin.

Nosaltres agraíhm a la *Revista Gallega* l' honor que ha dispensat al treball de nostre Director y molt mes encara, las corals simpatias que nostres companys gallegos senten per tots los catalans que aspirém a la reivindicació de nostra patria, iguals a las que nosaltres per ells sentim.

Avuy a primeras horas d' aquest matí la aplaudida secció dramática de la societat recreativa «El Alba», se trasladará a la vila de Porrera al objecte de donar en lo teatre Clavé dos escullidas funcions, posant en escena la tragedia de don Angel Guimerá «Mar y cels» y 'l drama del celebrat autor senyor Ubach y Vinyeta «Riallas y Plorallas» y las sarsuelas «Primer jox» y «Lo primer dia» respectivament.

Llegim en *La Renaixensa*:

«Han vingut ordres de Madrid y han comensat los treballs patriòtics en contra dels elements catalanistas pera desallotjarlos de per tot arreu, y especialment de las corporacions en que un moment vigorós que respónia a aspiracions generals havia portat a las principals personalitats d' aquelles idees a ocupar los llochs que descreditanen altres elements vulgars y casi sempre sense prestigi.

Han vingut ordres y s' han amanit las hosts castellanistas de Barcelona pera comensar la campanya en l' Ateneo Barcelonés. Elements variadissims s' han ajuntat en la santa creuhada anti-catalanista. Los clerofobos de setmanaris condemnats per la Iglesia han pogut comptar ab los que cristiano sempre a tots sos enemichs trobantlos poch catòlics. Los conservadors s' han aliat ab los republicans; fins la representació de la noblesa s' ha avingut ab los que han guanyat sa reputació literaria en las fullas setmanals de cinch céntims, d' excitació al poble contra 'ls richs y 'ls capellans.

Ha comensat y ab empena la creuhada. Las ordres de Madrid no son pera ésser desobehidas. Cal demostrar que realment no es ni significa res lo catalanisme ni te cap forsa en los primers centres literaris de la capital catalana. Devant d' aquesta idea gloriosa y ab la expectativa de las brillants recompensas que poden venir de Madrid, es natural ajuntarse, prescindint de las idees religiosas y de las políticas. Los que han cridat y cridan sempre contra 'l clericalisme, 'ls uns, contra 'l liberalisme 'ls altres, be poden avenirse pera trobar que l' únich enemich es lo catalanisme.

Ajuntinse, si, y guanyinse certs catòlics las simpatias de *La Campana de Gracia*, y dispòsinse a votar, si es necessari, pera President del Ateneu Barcelonés a en Roca y Roca; pòsinse altres, *soi-disant* republicans, mendicans de actas del Casino conservador de la Rambla de Santa Mónica, a ajudar al Govern del senyor Cánovas en la campanya anti-catalanista. Vajin fentho aixís, que si no fos possible deturar aquesta coalició aparatosa, afortunadament molt menos forta de lo que sembla, aviat ne veuríam de ben brillants de resultats. No fa pas gayre vejerem ja lo trist espectacle del triomf d' una candidatura presidencial d' una importantíssima associació económica de Barcelona, degut a la imposició de Madrid. Ja veuhem lo final de la campanya anti-catalanista 'ls que volen treure per *exagerats* del Ateneu, als únichs elements que li han tornat la vida de que Ieya tants anys que careixia. Treguin, si poden, als catalanistas, y quedarán descansats, quan se tracti de la provisió dels alts càrrechs del Ateneu. Com ho indica ja la actual campanya, desde Madrid, be prou que 'ls imposarán.

Per no haverse reunit suficient número de senyors regidors ahir l' Excm. Ajuntament no va poguer celebrar sessió de primera convocatoria.

S' ha publicat lo quadern segon de la «Gramatica de la llengua catalana» segons los principis que informan la gramática histórica, original del conegut escriptor y filòlech don Ignasi Ferrer y Carrió. Aquest nou quadern conté la Analogia y en ella estudia detalladament «la paraula considerada en sas funcions», detallant en especial l' estudi del verb.

Un cop sia complerta sa publicació 'ns ocuparém ab detenció d' aquesta obra que es molt ben rebuda pel públich y ha sigut adoptada com a text en varias escolas y en la càtedra de llengua catalana del Institut de Manresa, única que existeix.

Lo recaudat en lo dia d' ahir en la Administració de Consums per diferents especies, puja la cantitat de pessetas 961'68.

Llegim en un colega: «Son no pocas las Alcaldías que han adoptat lo sistema de no notificar als interessats, en la forma administrativa previnguda, las resoluciones que se 'ls comunican per las oficinas provincials, desatenent las ordes superiors, que 's repeteixen ab frecuencia, donantse no pochi casos de providencias dictadas fa mesos, cual context no han pogut conèixer encara los reclamants.

Creyéim del cas cridar seriament sobre aixó la atenció dels senyors Gobernador Civil y Delegat d' Hisenda, pera que disposin lo convenient, al efecte d' evitar los perjudicis que s' irrogan.»

Un dels capítuls més curiosos de la literatura extranjera del mes que acaba d' espirar lo firman las lamentacions amarguissimas del arximillinari Carnegie y ses alabansas del estat de pobresa.

Carnegie comensà á treballar als de anys, fent boynas en una fàbrica de teixits de Pittburgo, ab lo cual guanyava tres rals diaris.

Avuy ha monopolisat casi la industria del ferro en los Estats Units; sa fortune es gran.

Pero segons sa propia confessió, era més telís quan guanyava los tres rals que ara.

A consecuencia del fallo dictat per lo Tribunal Suprem confirmant la sentencia de la Audiencia de Barcelona, en la cual se condempna al senyor Ximeno Planas, processat per don Anton Ferrer y Codina, s'ha constituhit á Barcelona una comissió que s proposa recaudar fondos para aussiliar á la familia del citat senyor don Joseph Ximeno Planas, que deu sufrir tres anys, sis mesos y 21 dias de desterro.

La citada comissió organisa en lo teatro Principal un espectacle, del cual formarán part lo primer drama y la primera pessa que s'escriviren en catalá y que s titulan, respectivament, «Tal farás tal trobarás» y una noya com un sol».

Concurs Vitícola á Sant Sadurn de Noya.—Patrocinat per l'Ajuntament d' aquesta vila, se celebrará un concurs d' empeltadors y d' aparats senzills pera l' cultiu regular de la vinya, lo dia 27 del corrent Maig, festa de la Assumpció.

En ell se repartiran tres premis, un de 75, un altre de 50 y un altre de 25 pessetas pera los tres operaris que més se distingeixen en l' empelt, y altres tres de igual preu pera los millors aparells destinats á las labors ordinarias de la vinya.

Un Jurat de personas competents otorgará los premis.

Per la tarde tindrán lloch conferencias sobre asuntos de viticultura y enologia.

En programas especiales se donan més detalles d' aquest concurs, que ha de reportar inductables beneficios al país.

En breu se publicará, segons nostras noticias, per lo ministre de la Governació una convocatoria pera provehir cent plassas de Comptadors municipals.

Se treballa aprop del mateix ministre pera que s' exigeixi als opcsitors á las mateixas los títuls de Perit ó Professor mercantil.

Durant lo mes d' Abril lo Museu Episcopal de Vich ha adquirit una destal de pedernal, un ungüentari errusch de pasta blanca decorat de negre y gris, una imatge de las conegudas per «Magestats» que sembla que pertany al sigle XII, un domás vermell del sigle XVI y un got francès esmaltat de colors, una carabassa peruana hábilment treballada, nou mostrars de cerámica marroquí y una petita estàtua.

Comunican de París, que en lo bazar de la Caritat, ahont se recullian fondos á benefici dels pobres, s' ha iniciat ans d' ahir un formidable incendi.

A pesar dels esforços dels bomberos no ha pogut dominarse, regnant una confusió indescriptible.

Lo cuadro ha sigut espantós. S' han desplomat sotes, mataant y ferint á infinitat de personas, entre ellas molts de la aristocracia parisensa.

Fins ara van recullits 150 morts y més de 1.000 ferits.

Se treballa sense parar pera extreure tots los que han mort en l' incendi.

Se troba gravement ferida la duquesa de la Torre.

Entre los morts se troba la esposa del cónsul espanyol senyor Flores.

L' administrador de Correus, Sr. Primo de Rivera, d' acort ab lo representant de la Companyia de vapors italians «La Veloce», sa proposa organisar una nova expedició postal á Canarias. A un cas de realisarse lo pensament, sortiran quatre expedicions cada mes en lloch da las tres que fins ara s' han afectuat.

Teatro Fortuny

LOS PLEBEYOS

Lo drama dels senyors Franco Rodriguez y Gonzalo Llanas que tan bonas entradas ha preporcionat á las companyias que l' han posat en escena, no ha tingut en nostra ciutat lo mateix atractiu y la concurrencia que assistí ahir al colisseu de la Plassa de Prim, si fá ó no fá, resultá igual á la de las vetllas anteriors.

Pero l' drama «Los Plebeyos» es dels que vencen las apatias que pujan sentir los públichs per crónicas que sian.

Son diálech interessantíssim, y las escenas plenas

de calor y vida, no fatigan al espectador, avans al contrari, l' estimulan á que segueix ab atenció lo desenrotlo del drama sense que arribi á preveure son fi, fins al caure per darrera vegada l' teló.

«Los Plebeyos» está dividit en tres actes: lo primer que es d' exposició resulta brillant, y la situació dramática en la escena entre Ignacio y Gandarias de segur efecte, á la vegada que molt ben trobada; quedant las dos següents pera l' desenrotlo de la acció.

En las escenas principals de la obra pot dirse que hi domina lo pensament de considerar lo desaffio, lo mateix que un homicidi, ó tan repugnant com aquest, donchs en ellas se sosté que feutse un mateix la justicia, sia ab quatre padrins sia ab lo testimoni solzament de la Lluna ó del Sol, no deix de ser en un y altre cas, un assassinat, autorisintho ó no las lleys socials.

Ab gust publicariam l'argument de «Los Plebeyos»; pero com estém segurs de que l' Sr. Fuentes encara ens la tornarà á posar en escena y creyém que l' lector preferirá lo gust de saborejar la grata sorpresa que l' mateix ha de proporcionarli, d' aquí no ho fem.

En quant á la intepretació que capigué á la obra podém dir que fou molt bona, puig poquets foren los llunars que en ella hi notárem.

La primera actriu Sra. Guillém estigué inimitable en Inés; era talment una senyoreta apassionada á qui l' primer amor la feu despertar en un mon desconegut.

L' actor Sr. Fuentes en Isidoro lluhí també sas notables facultats artísticas.

Lo vell y honrat Ignacio trobá en l' actor Sr. Rives un fidel intérprete, casi que podríam dir al artista que devia concebir l' autor.

Lo treball dels tres artistes, com també lo de la senyora García y Srs. Miquel, Barceló, Peres y Benites que contribuiren á la felís intepretació de la obra, fou premiat ab repetits y frenéticos aplausos, los que no s' esgatifaren tampoch á la obra, fentse aixecar, al final de cada acte, varias vegadas lo teló.

LA REAL MOZA

La obra dramática que podríam considerar com á última del malhaurat Felíu y Codina, «La Real moza», segons nostras noticias se posará molt aviat en escena en lo Teatro Fortuny.

Lo públich de Reus será l' primer en saborejar las sevas bellasas, puig encara no ho fou lo de Madrid, arreglada com está la obra, ó sia retocat lo final del segon acte y nou lo tercer, que sapiguém únicament te autorisació l' Sr. Fuentes pera posarla en escena fora de Madrid y la Sra. Guerrero pera posarla á Buenos Aires y á Madrid.

F. C. y E.

SECCIO OFICIAL

Registre civil

del dia 4 de Maig de 1897

Naixements

Aleixandre Nogués Puig, de Joseph y Magdalena.

Matrimonis

Cap.

Detuncions

Francisca Sugrañes Riba, 87 anys Carme alta 56. —María Teresa Salvat Quintana, 76 anys Arrabal alt de Jesús 26.

Matadero Públich

Bestiars sacrificats pera l' consum en lo dia d' ahir

Table with columns: Classe, N°, Kilos, Grams, Satisfet Pts. Cts.

Desputllas de bestiar de llana y pel

Total adeudo 300.68

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Joan.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesch

Segueix la funció del Mes de María á las set de la tarde.

Parroquia de S. Joan Batista (Providencia)

Continúan durant la Missa de las vuyt los exercicis del mes de María. La part de cant va á càrrech de las Monjas d' aquest Convent.

Parroquia de la Purissima Sanch
Continúa l' Mes de María que s diu tots los dias á dos quarts de set durant la santa missa.
Sant de demá.—Sant Estanislao.

SECCIO COMERCIAL

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 4

De Gijón en 9 dias vapor «Ballesteros», de 405 toneladas ab carregament de carbó, consignat als senyors Mac-Andrews y C.

De Liverpool y Barcelona en 18 dias vapor «Francolí», de 806 ts., ab carregament de sulfat, consignat á don Modest Fenech.

De Gandia en 10 dias llaut «Rosits» de 8 ts., ab tomatechs á la ordre, consignat á don Joseph María Ricomá.

De Valencia y Gullera en 4 dias llaut «Josefina», 45 ts., ab 550 sachs arrós á Virgili, consignat als senyors Argenté y Rodriguez.

Despatxadas

Pera Cette vapor «Correo de Cartagena», ab carregament de ví.

Pera Liverpool vapor «Francolí», ab carga general.

BARCOS A LA CARGA

Dijous 6.

Pera Copenhague y ports del Báltich vapor «J. C. Jacobsen», consignataris senyors Viuda y nebot de P. Ferrer y Mary.

Pera Marsella y escalas vapor «Cabo San Sebastián» consignatari don Marián Peres.

Pera Bilbao y escalas (fent la de Marín) v. «Julían» que despatxan los senyor Fills de B. Lopez.

Pera Bilbao y escalas vapor «Cabo Palos», consignatari don Marian Perez.

Pera Génova vapor «Unión», que despatxan los senyors Casaseca y Terré.

Divendres 7

Pera Valencia vapor «Cervantes», son agent D. Joseph María Ricomá.

Dissapte 8

Pera Cette vapor «Correo de Cartagena», consignataris senyors Viuda y Nebot de P. Ferrer y Mary.

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Table with columns: Interior, Exterior, Amortizable, Aduanas, Norts, Exterior París, París, Fransas, Colonial, Cubas 1886, Cubas 1890, Obs. 6 0/0 Fransa, Obs. 3 0/0, Londres.

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y Paris, Valors, Cupons y compra de monedas d' or y bitllets de tots los paisos.

BOLSI DE REUS

Cotisations realisadas en lo dia d' ahir á Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Table with columns: Interior, Exterior, Colonial, Norts, Obligacions Aduana, PARIS, Exterior, GIROS, París, Fransas, Cubas vellas, Cubas novas, Aduanas, Oblig. 3 0/0 Fransas, Norts, Londres.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

Companyia cómic-dramática

del primer actor y director

Don Francisco Fuentes

Funció pera avuy.—20 d' abono.—La comedia en quatre actes y cinch cuadros, original de Georges Ohnet, y arreglada á la escena espanyola, titulada: «Felipe Derblay».

Entrada á localitat 3 rals.—Id. al Paradís 2.

A las 9 en punt.

ANUNCI

La empresa de la Plassa de Toros de Tarragona á fi de evitar la aglomeració en las taquillas de dita ciutat y pera comoditat dels d' aquesta ha obert una taquilla en l' estanch del Sr. Diaz, carrer Padró devant al café de París, en ella s reben encárrechs de localitats fins lo 5; lo 6 se farà entrega de la taquilla y podrán recullir dits encárrechs y entradas que quedarán á la venda.

Imp. de G. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

GUIA DEL PASSATJER

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus á Barcelona

5:04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª 2.ª y tercera

8:56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Villanova)

12:14 m. mercancias, segunda y tercera

1:57 t. correo (per Villanova)

De Barcelona á Reus

5:25 m. (per Vilafranca)

9:46 m. (per Villanova)

15:58 t. per id.

7:39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes)

De Reus á Mora

9:33 m. — 1:04 t. — 3:10 t. — 7:19 y 9:57 nit.

De Mora á Reus

4:21 m. — 8:00 m. — 12:05 t. — 6:04 t. — 7:36 m.

De Reus á Tarragona

8:30 m. — 9:47 m. — 2 t. — 7:04 t.

De Tarragona á Reus

7:30 m. — 12:25 t. — 4:30 t. — 8:20 n.

De Reus á Lleyda

8:40 m. — 5:23 t.

De Lleyda á Reus

5:50 m. — 3:50 t.

De Reus á Vimbodí

1:28 t. cotxes de 2.ª y 3.^a

De Vimbodí á Reus

9:53 m. cotxes de 2.ª y 3.^a

De Tarragona á Valencia

9:30 m. y 11:30 n.

De Valencia á Tarragona

11 m. y 6:30 t.

De id. ab la correspondencia extrajera (per Picamoixons y descendent de Lleyda) 7:30 t.

De Madrid y Zaragoza

De Lleyda y Huesca

2:30 n.

7:30 n.

NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona lo 7 y 21 de Noviembre y el 5 y 19 de Diciembre del corrent any. Los de Cuba surten de aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de reforç á Cuba, portant també correo.

ADMINISTRACIÓ D' CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8:30 m.

De Barcelona (per Tarragona) 8:30 m.

De id. directe 10:30 t.

De id. id. 11:30 t.

SORTIDAS

Pera Barcelona á las 5:00 m.

Pera id. á las 2:00 t.

Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m.

Pera id. id. id. (per idem) á las 2:00 t.

Pera Tarragona, directe á las 7:00 n.

Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas líneas á las 8:00 m.

Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á las 1:00 t.

Los pòbles servits per peatons á las 9:00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida á Teruel, Andalucía y Extremadura, que 's deposita en los buxons després de la sortida del correo de Madrid, se li donaa sortida á las 7 de la nit per Tarragona.

Ferrocarril econòmic de Reus a Salou

Servey de trens que regirà desde el dia 1 de Octubre de 1896.

Sortidas de Reus: 4:10, 9:06 matí; 2:32 y 5:43 tarde.

Sortidas de Salou: 4:56, 10:46 matí; 5:10 tarde y 7 nit.

Las horas se regeixen per lo meridià de Madrid.

SOFRE GRÍS DE BIABAUX

MINERAL FRANCÉS

Premiat en las Exposicions Universals é Internacionals

DE AVIGNON, 1890.-LYON, 1894.-BORDEAUX 1895

Destructió radical de las malalties de la Vinya, Oidium, Mildiu, Black-Rot, Rot, Blanc, Anthracosis, etc., y contra las Formigas, Pugó, Orugas y altres insectes.

Lo comprador deu, donchs, exigir, á fi de no ser enganyat, la marca EL VOLCAN, de la Companyia Blabaux, estampada en tots los sachos.

Representants: Senyor Joan Vilolla y Companyia y Joseph Gambus y Anguera, Vilá (Bon) 12.—REUS.

L' UNION

COMPANIA FRANCESA DE SEGUROS CONTRA INCENDIS FUNDADA EN 1828

Aquesta Companyia, la primera de las Campanias francesas de seguros contra incendis per la importancia de sa cartera, assegura, ademés del perill d' incendi, los danys que poden ocasionar la cayguda del llamp, la explosió del gas d' alumbrat, del vapor, de la dinamita y altres explosius.

Capital social.	10.000.000	Frs.
Reservas	9.635.000	
Primas á rebre.	75.183.878	
Total.	94.818.878	

Capitals assegurats. 15.559.869 308 Frs.

Sinistres pagats. 202.000.000

Sucursal Espanyola: Barcelona, Passeig Colón y carrer Merced, 20, 22 y 24.—Director D. E. Gés.

Subdirectors en Reus: Srs. Bages Margenat Germans, carrer de la Mar, 38.

Societat general de transports marítims á vapor de Marsella

Serveys del mes de Maig de 1897

LINEA DIRECTA PERA L' RIO DE LA PLATA

Sortirà de Barcelona lo dia 21 de Maig directament pera Montevideo y Buenos Aires lo magnífich y ràpid vapor francés

FRANCE

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires los grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Maig lo vapor «Les Andes»

Consignataris á Barcelona, RIOL y C., Plasse de Palaci.—Barcelona.

TOS CATARROS TOS CONSTIPATS TOS ASMA TOS

Sia de sanch herpética, sia humida ó seca, proungui de peccazon ó de irritació de gola, etc., prenentlos agradables é infalibles Con-facilitant en tots cassos la expectoració admirablement. Preu de la capsa de 24 presas *cañre rals*. Dipòsit en Reus, farmacia SERRA, Arrabal Sta. Ana, 80 y Nova, Arrabal baix Jesús, 1. Las demandas al engrós deuen dirigirse al autor MIRET, farmacèutich, HOSPITAL-LET (Barcelona), Madrid: SR. SANJAUME.—Herno de la Mata, 15, Dipòsit de productes químichs.